

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2021-1148

2.12.2021

Fremtind Forsikring AS

Bygning - innbo (kombinert)

Skadet støttemur – plutselig? – unntak for skade som skyldes jordtrykk.

Sikrede krevde forsikringsdekning for en skadet støttemur. Selskapet avsto kravet og gjorde gjeldende at skaden ikke var dekningsmessig da den skyldtes jordtrykk over tid. Sikrede bestred selskapets vurdering og viste til at det var mye nedbør i perioden før skaden inntraff som kunne forårsake slike skader. Sikrede innhentet en sakkyndig rapport, som opplyste om at det både var en forskyvningsskade og en rasskade på muren, og at et skadeforebyggende tiltak ville være å lette på jordtrykket bak muren. Selskapet opprettholdt sitt standpunkt om at skaden skyldtes jordtrykk. Sikrede fastholdt på sin side at skaden skyldtes en ekstraordinær vær-situasjon. Nemnda kom til at skaden ikke var dekningsmessig.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 638 000

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for skade på en støttemur.

Vilkår

4.1 Forsikringen dekker:

Alle skader som inntreffer plutselig og uforutsett, med unntak av skader nevnt i punkt 4.2.

(...)

4.2 Forsikringen dekker ikke:

(...)

g. Skade som skyldes sviktende drenering, sviktende fundamentering, materialfeil, konstruksjonsfeil, uriktig montasje, mekanisk feil, slitasje, setninger, jordtrykk, frost og tele og manglende vedlikehold.

(...)

n. Utgifter til vedlikehold og forbedringer.

Den 11.6.19 meldte sikrede om at en støttemur/kantsteiner hadde rast ut i hagen. Selskapet avsto kravet per telefon.

Sikrede ba selskapet 23.8.19 om å få avslaget per e-post. Selskapet svarte samme dag og opprettholdt standpunktet om at skaden ikke var dekket av forsikringen da den skyldtes jordtrykk over tid, og at regnværet kun var en utløsende faktor.

Sikrede sendte en klage på avgjørelsen 19.12.19. Sikrede fremla en e-post fra Meteorologisk institutt datert 20.12.19 hvor det fremgikk: "I det gitte tidsrommet dere oppgir var det spesielt 6. og 7. juni som var de dagene som hadde værforhold/nedbør som kan forårsake slike skader, med 6. juni som spesielt skiller seg ut." Videre:

(...)

Ikke usannsynlig med over 15 mm nedbør i ... i løpet av en time i løpet av noen av disse byggepasseringene. og noe mer i løpet av en lengre tidsperiode, til tross for at det ikke er mer målt enn 14,5 mm på 24 timer 6.juni kl 08 – 7 juni kl.08 på ... brannstasjon.

Den 28.4.20 ba sikrede selskapet om å fremlegge dokumentasjonen som avslaget av forsikringsdekningen bygget på.

Selskapet opprettholdt avslaget 4.5.20 og gjorde gjeldende at hovedårsaken til skaden var jordtrykk, og at skaden uansett hadde oppstått over tid. Hva gjaldt spørsmålet om dokumentasjon svarte selskapet at det ved innmeldingen av skaden ikke anså det som nødvendig å innhente dokumentasjon om skaden.

Sikrede sendte en klage til selskapets interne klageorgan 6.11.20 og fremla en rapport fra E.T. I rapporten datert 5.7.20 fremgikk følgende:

Generelt om skadestedet

(...)

Muren er en natur stablesteinsmur med noe tilpasning og låsing i forbandt med steinmasser som bakenforliggende stabiliserende masser. Fyllmasser og topplag masse har tidvis et aktivt og passivt jordtrykk avhengig av værforhold. Det er benyttet stabile masser i bakkant av muren, samt terrenget består delvis av sand med jordiag på topp. Muren er delvis forankret på grunnfjell og delvis på sand/jordmasser med antatt stabiliserende grunnforhold. ved visuell kontroll, samt gjennomgraving av stablesteinsmuren set det ut som om denne er bygget etter datidens byggeskikk og på normal måte.

(...)

Skadeårsak:

Det er forskyvningsskade på muren i høyre del av med utglidning og ras skade tomten og det er forskyvnings skade og rasskade ved septiktank foran huset. (...) en barnehage nedenfor ble stengt i et avgrenset område da steiner hadde rast ut og rullet ned på bamehagens eiendom.

(...)

Forbedringer/skadeforebyggende tiltak:

lette på jordtrykk bakenfor muren

Selskapet opprettholdt sin tidligere vurdering 9.12.20.

Sikrede fremla en rapport fra Meteorologisk institutt om vær-situasjonen i juni 2019 hvor det bl.a. fremgikk:

Konsekvenser: Det er fare for overvann i tettbygde områder, lokale oversvømmelser, bekke- og elveløpsendringer, jord- og flomskred der regnbygene treffer.

(...)

Det ble registrert høy lynaktivitet, som førte til strømbrydd og lokal kraftig nedbør og vindkast i forbindelse med de kraftigste tordenbygene. Dette førte til lokale oversvømmelser og lokal trevelt i indre strøk. Tordenbygene passerte raskt, så nedbørmålingene ble noe mindre enn ventet, men utfra skader kan man anta intensitet omkring 25 mmft som varslet. Vær-situasjonen tilsa store lokale variasjoner i både intensitet og mengde nedbør.

Sikrede krever kr 638 000 i erstatning og anfører at det er dokumentert at skaden oppsto pga. helt uforutsett uvær. Det kan med sannsynlighetsovervekt konkluderes med at skadene oppsto plutselig og uventet. Ved et avslag på forsikringsdekning ilegges sikrede bevisbyrden for at skadene har inntruffet plutselig og uforutsett. Helt generelt er det vanskelig å sannsynliggjøre slike skader. Rapporten fra Meteorologisk institutt illustrerer hvilket ekstraordinært uvær som forelå på skadetidspunktet i juni 2019. Et slikt ekstremvær kom helt plutselig og uforutsett på sikrede. På befaring uttalte tilsynsleder fra kommunen at det ikke var sviktende fundamentering som

medførte skadene. Selskapet har ikke besiktiget eiendommen, og avslaget baseres ene og alene på takstrappporten. Støttemuren er bygget på normal måte og iht. daværende byggeskikk. Muren er ment å tåle vind, regn og annet uvær. Når den likevel raser kan det ikke være tvilsomt at det skyldes en helt ekstraordinær vær-situasjon etter "overvann (...) lokale oversvømmelser (...) jord- og flomskred der regnbygene treffer", ref. rapporten fra Meteorologisk institutt.

Selskapet avviser ansvar og anfører at kravstiller har bevisbyrden for at skaden er dekningsmessig. Ifølge vilkårenes unntak dekker ikke forsikringen skade som skyldes jordtrykk. Videre er det unntak for utgifter til vedlikehold og forbedringer, jf. pkt. 4.2 bokstav g og n. Hovedårsaken til utrasingen må sies å være en følge av jordtrykk over tid. Når det gjelder kravet om tilbakeføring av støttemuren, innebærer dette massive forbedringer ift. den opprinnelige muren. Forsikringen dekker kostnader til å sette muren tilbake til vesentlig samme stand som før skaden. Alle forbedringer og ytterligere forsterkninger/redningstiltak vil derfor ikke være kostnader som omfattes i et eventuelt erstatningsoppgjør.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for skade på mur.

Nemnda slutter seg her til Sekretariatets vurdering:

Det følger av sikker rett at det er sikrede som har bevisbyrden for at det foreligger et forsikringstilfelle. Dersom det derimot påberopes et unntak fra forsikringsdekningen, ligger bevisbyrden hos selskapet.

Forsikringen dekker *skader som inntreffer plutselig og uforutsett*, jf. vilkårenes pkt. 4.1.

Formuleringen "plutselig" tilsier at skaden må oppstå raskt. I nemndspraksis er det lagt til grunn at skader som utvikler seg gjennom én dag må regnes som "plutselig", mens skader som utvikler seg over lengre tid ikke kan regnes som plutselig, jf. blant annet FinKN 2021-620 og 2021-808.

I rapporten fra (E.T.) beskrives skaden slik:

Det er forskyvningsskade på muren i høyre del av med utglidning og ras skade tomten og det er forskyvnings skade og rasskade ved septiktank foran huset. (...) en barnehage nedenfor ble stengt i et avgrenset område da steiner hadde rast ut og rullet ned på bamehagens eiendom.

Rapporten omtaler ikke skadens utviklingstid direkte, men nevner både en forskyvningsskade og rasskader. Forskyvningsskader utvikler seg normalt over tid. Plutselighetsvilkåret vil imidlertid være oppfylt dersom deler av muren har rast ut i løpet av en dag.

Forsikringen dekker likevel ikke *skade som skyldes jordtrykk*, jf. vilkårenes pkt. 4.2 bokstav g.

Ifølge rapporten fra (E.T.) vil et skadeforebyggende tiltak være å "lette på jordtrykk bakenfor muren". Uttalelsen tilsier at skaden har sammenheng med jordtrykk. Sikrede anfører at skaden skyldes ekstraordinært uvær. I rapporten fra (E.T.) opplyses det om at "Fyllmasser og topplag masse har tidvis et aktivt og passivt jordtrykk avhengig av værforhold". Videre fremgår det at det "1/6 2019 var (...) kraftig regn i området". Sekretariatet forstår det slik at jordtrykket kan ha økt som følge av nedbør i perioden før skaden oppsto. Slik saken er fremlagt for sekretariatet, er det etter vårt syn tilstrekkelig sannsynliggjort at det er årsakssammenheng mellom skaden og jordtrykk. Det betyr at skaden faller utenfor forsikringens dekningsfelt.

Hva gjelder sikredes anførsel om at skaden skyldes en ekstraordinær vær-situasjon etter "overvann (...) lokale oversvømmelser (...) jord- og flomskred der regnbygene treffer" bemerkes det at Finansklagenemnda ikke har mandat til å ta stilling til om det foreligger en naturskade eller ikke. Hvorvidt det foreligger en naturskade eller om betingelsene for nedsettelse eller nektelse av erstatning var tilstede er forhold som kan påklages til Klagenemnda for naturskadesaker.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Alexander Venås (forbrukerrepresentant).